

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING ONDERWIJS EN WELZIJN (BEGROTING)

Datum: 15 mei 2019
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 10.00 – 12.19 uur

Aanwezig: J. Sietsma (voorzitter, GroenLinks), GroenLinks: F. Folkerts, J. van Hoorn, N. Nieuwenhuijsen; PvdA: K. Boogaard, D.J. van der Meide, E.M. van der Weele; D66: W. Paulusma, S. Claassen; SP: J.P. Dijk, L.L.B. Wobma; VVD: J. Boter, W.J. Spoelstra; ChristenUnie: G.B.H. Brandsema; Partij voor de Dieren: W.I. Pechler; CDA: J. de Haan; 100% Groningen: M.E. Woldhuis; Stad en Ommeland: A. Sijbolts; Student en Stad: W.S. Wolke; PVV: D. Ram

Namens de griffie: G. Mulder (raadsadviseur)

Namens het college: wethouders C.E. Bloemhoff, G. Chakor, M.T. Gijsbertsen, I.M. Jongman-Mollema, P.S. de Rook

Insprekers: De Bok (namens Koninklijke Harddraverij- en Renvereniging), De Groot (namens OR Stichting WIJ)

Afwezig: PVV: S.A. Kaercher

Verslag: J. Bosma

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 10.00 uur en heet iedereen hartelijk welkom.

A.2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A.3. Rondvraag

Er zijn geen woordmeldingen.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Gemeentebegroting 2019 (raadsvoorstel 18 april 2019)

Programma 3 – Onderwijs

Programma 4 – Welzijn, gezondheid en zorg

Programma 5 – Sport en bewegen

Programma 6 – Cultuur (m.u.v. evenementen)

Dhr. De Groot (inspreker namens OR Stichting WIJ):

- Is geschokt over de voorgenomen bezuinigingen. Onder medewerkers heerst onbegrip, ongelooft en onrust.
- Heeft als medewerkers de handen ineengeslagen om vanaf 2015 de kanteling vorm te geven. Vanaf 1 januari 2018 hebben veel collega's de vastigheid van hun eigen organisatie verruild voor de opgerichte Stichting WIJ. Nu dreigen die pioniers hun banen te verliezen.
- Zorgt voor verbindingen in wijken en is aanjager voor de kanteling en zelfredzaamheid. Er is een daling ingezet in de indicatiewaarden.
- Begrijpt niet dat dit na amper een jaar alweer wordt afgebroken en waarschuwt voor de negatieve gevolgen voor zorg en ondersteuning aan inwoners.

Dhr. Sijbolts (Stad en Ommeland):

- Is benieuwd hoe medewerkers op de hoogte zijn gesteld en betrokken zijn bij de bezuinigingen.

Dhr. De Groot (inspreker namens OR Stichting WIJ):

- Is voorgelicht door de directeur van Stichting WIJ en heeft de stukken gelezen.

Dhr. De Bok (inspreker namens de Koninklijke Harddraverij- en Renvereniging):

- Werde verrast door een telefoontje van Sport050 met de uitnodiging voor een gesprek over het collegebesluit niet extra te investeren, waardoor vanaf 2021 80.000 euro vrij zou vallen en een bezinning op de toekomst van de Drafbaan.
- Leerde uit navraag dat een soortgelijk voornemen enkele jaren geleden met een sisser afliep, maar is daardoor niet gerustgesteld.
- Begrijpt niet waarom de gemeente niet gecommuniceerd heeft over dit voornemen. De gemeente is ook de huurbaas. Wordt er niet meer voor elkaar gezorgd?
- Hoorde dat de raad nog in moet stemmen en pleit voor cultureel en historisch besef en behoud van de Drafbaan. Al 130 jaar vindt deze sport in Groningen plaats, waarvan bijna een eeuw aan de Drafbaan.
- Erkent dat de Draf sport het moeilijk heeft door het toegenomen aanbod aan activiteiten en digitalisering, maar vindt dat geen reden om het eeuwenoude samenspel tussen mens en dier zomaar te laten verdwijnen. Het is een unieke beleving de dravers te zien, horen en ruiken.
- Kreeg het predicaat Koninklijke niet voor niets. De gemeente subsidieert toch ook andere verenigingen en instellingen met culturele en/of historische fundamenten?
- Ziet graag steun door middel van een subsidie, maar ook door adviezen van de communicatieafdeling.
- Verontschuldigt de andere aangemelde inspreker, de heer Van Gelder, die zich vergist heeft in de aanvangstijd.

Mw. Woldhuis (100% Groningen):

- Vraagt of inmiddels is gesproken met het college of een ambtenaar.

Dhr. De Bok (inspreker namens de Koninklijke Harddraverij- en Renvereniging):

- Verbaast zich over de volgorde van het proces. De vereniging las het bericht bij toeval op de website van de gemeente en een dag later in de krant.
- Hekelt de terminologie 'draversbaan'. Er zijn meer instellingen actief.
- Heeft op 22 mei 2019 een gesprek met de gemeente.

Mw. Folkerts (GroenLinks):

- Roept op vooral die kinderen te ondersteunen voor wie de kansen het minst optimaal zijn en daarbij rekening te houden met alle onderwijsdoelen en deelprogramma's, zoals Impuls Vensterschool, talentontwikkeling en extra investeringen in onderwijshuisvesting.
- Wil ook graag indicatoren die het tegengaan van kansenongelijkheid en segregatie beter monitoren.
- Ziet het liefst kinderen in de eigen wijk samen naar de voorschool gaan, omdat ze daarna dan vaak ook samen naar school gaan.

Dhr. Nieuwenhuijsen (GroenLinks):

- Vat programma 4 samen met de aloude wijsheid 'voorkomen is beter dan genezen'. Inwoners moeten kunnen rekenen op een groene, gezonde leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en buiten zijn.
- Wil ook dat inwoners een beroep kunnen doen op de gemeente als het minder goed gaat, ook wanneer sprake is van beperkte zelf- en/of samenredzaamheid.
- Is blij met de transformatieopdracht van Stichting WIJ, Positief opgroeien en de integrale aanpak.
- Is er trots op dat Groningen de tekorten in het sociaal domein aanvult om lange wachtlijsten te voorkomen.
- Betreurt dat de bezuinigingen op Stichting WIJ nodig zijn en hoopt dat medewerkers zoveel mogelijk op de werkvloer aanwezig blijven.
- Vraagt waarom het fysieke en sociale domein niet verbonden zijn wat betreft luchtkwaliteit.

Dhr. Van Hoorn (GroenLinks):

- Is blij met de inzet op diversiteit en een inclusieve samenleving, waaronder de impuls voor Thuis in 050 met de aanpak die in samenspraak met en op maat voor betrokkenen gaat.
- Is tevreden over de sportbegroting met de nadruk voor bewegen in de openbare ruimte, bewegen voor iedereen, de aandacht voor sportverenigingen en het betrekken van Bslim bij Positief opgroeien.
- Hooft graag wat de verdere inzet van de brede regeling van combinatiefuncties concreet inhoudt, evenals de expliciete aandacht voor minder sportieve burgers.
- Waardeert dat het college zich inspant voor cultuur voor iedereen, kunst op straat en toegankelijkheid.

Dhr. Dijk (SP):

- Blijft het streven naar zelf- en samenredzaamheid mooi vinden, maar wijst op het groeiende aantal onderzoeksresultaten dat de grenzen en beperkingen aantoont.
- Leest dat het college huishoudelijke hulp wil verstrekken aan wie dat echt nodig heeft en ondersteuning van geval tot geval te onderzoeken. Gebeurt dat nu dan niet?
- Begrijpt niet hoe het college nu al 5,25 miljoen euro aan bezuinigingen in kan boeken op jeugdzorg, Stichting WIJ, ondersteuning jeugd en gezin, multiproblemegezinnen en thuiszorg, oplopend tot 11,3 miljoen euro in 2022, terwijl er blijkbaar nog geen onderzoek van geval tot geval is geweest. Dit leidt tot kaalslag.
- Vindt de woorden over preventie en investeren in sociale cohesie ook haaks staan op de bezuinigingen op WIJ-teams, die net goed op weg zijn. Het zorgt voor onzekerheid voor mensen die het betreft en werknemers.
- Neemt geen genoegen met vage termen over netwerkorganisaties en het relateren van teamsamenstelling aan wijken. De raad heeft nog niet te horen gekregen hoe de bezuinigingen concreet uitpakken.

Mw. Wobma (SP):

- Steunt het tegengaan van segregatie, uitbreiding van de voorschool en het vergroten van zeggenschap van ouders en leerkrachten, al kan de concrete aanpak duidelijker en actiever.
- Wijst erop dat Groningen een van de gemeenten is met de hoogste mate van tweedeling in het onderwijs. Bouw van koopwoningen om wijken gemengd te maken helpt niet automatisch.
- Pleit voor meer middelen voor scholen in armere wijken om de gebouwen aantrekkelijker te maken. Ook intensiveringsmiddelen kunnen ingezet worden. Het beperken van de vrije schoolkeuze is ook een optie.
- Vindt de plannen voor laaggeletterdheid prima, maar het aantal plekken veel te laag.
- Roept op het overleg met scholen breder te trekken dan O2G2 en ook de centrale medezeggenschapsraad te betrekken, zodat er een beter beeld komt wat er speelt in het onderwijs.

Dhr. De Haan (CDA):

- Looft dat er geen zwakke scholen zijn, ontwikkelingen in de peuteropvang en investeringen in onderwijshuisvesting, al lijkt dat laatste niet een beslissende factor om segregatie tegen te gaan.
- Is benieuwd wat de plannen om segregatie tegen te gaan concreet in gaan houden en is voor keuzevrijheid.
- Steunt het bevorderen van kennis over de Groninger geschiedenis, maar vindt dat dit moet beginnen op school en niet in een museum. Een Groninger canon ontwikkelen kan uitkomst bieden.
- Ontvangt veel positieve reacties op het idee van de lief-en-leedstraten en verbaast zich erover dat het college vindt dat het wel door inwoners geïnitieerd zou moeten worden. Het college zou harder kunnen strijden tegen eenzaamheid. Het treft tienduizenden Groningers.
- Hoort graag een reactie op de brandbrief en inspraak van Stichting WIJ over de bezuinigingen.
- Vindt niet dat het co-investeringsfonds gebruikt zou moeten worden voor vervanging van kunstgrasvelden. Het fonds is voor extra's, niet voor reguliere vervanging. Maakt het college een andere keuze?
- Vraagt naar de stand van zaken van een onderzoek naar de topsporthal.
- Hecht aan toegankelijkheid van cultuur en looft initiatieven als de Cultuurhopper.
- Vraagt zich wel af of een nieuwe dure centrumlocatie voor Vrijdag de beste optie is.

Dhr. Van der Meide (PvdA):

- Hoort graag wat het college aanvullend kan doen om cultuurdeelname te vergroten, met name bij groepen voor wie dat niet vanzelfsprekend is. Het werkt ook preventief om tekorten in de jeugdzorg terug te dringen. Daarom is een integrale aanpak op meerdere beleidsterreinen van raadzaam.
- Informeert hoe het college nu na de herindeling omgaat met de Culturele Raad in Haren.
- Vraagt hoe de dure huisvesting van de centrumlocatie van Vrijdag te rijmen valt met de ambitie van Vrijdag meer de wijken in te gaan.

Mw. Van der Wee (PvdA):

- Is positief over de doelstellingen van het welzijnsprogramma en de investeringen in het versterken van de lokale samenleving, de innovatieateliers en de ondersteuners jeugd en gezin.
- Maakt zich ook zorgen over de financiële en inhoudelijke risico's, onder meer vanwege de tekorten op hulp aan kinderen. Wanneer kinderen geen, te late of niet de juiste hulp ontvangen, dan heeft dat

mogelijk ernstige gevolgen voor het kind en het gezin op korte en lange termijn en is ook duurdere hulp nodig.

- Stelt dat het college ook de meerkosten van het extra werk als gevolg van tekorten en wachtlijsten zou moeten claimen bij het Rijk.
- Ziet preventie en amplitie als meer duurzame oplossingen en wordt graag regelmatig geïnformeerd over de vraag of preventieprogramma's tijdig oplossingen gaan bieden.
- Pleit voor explicietere aandacht voor groepen die om verschillende redenen een grotere afstand hebben om een plekje in de samenleving te vinden, zoals eenzaamheid, nieuwkomers, mensen in opvang en LHBTI'ers.
- Vraagt of het college de analyse deelt, hoe het de mogelijke gevolgen van tekorten in de jeugdzorg in de gaten blijft houden en of het blijft lobbyen bij het Rijk om de tekorten aan te vullen.
- Roept op de raad zo snel mogelijk te informeren over de uitwerking en gevolgen van de aanscherping van de opdracht van Stichting WIJ.

Mw. Boogaard (PvdA):

- Sluit grotendeels aan bij GroenLinks wat betreft onderwijs, waar preventie en amplitie ook belangrijk zijn.
- Wil weten hoe het college via onderwijshuisvesting segregatie tegen wil gaan.
- Vraagt of het college monitort of de voorschool tweedeling tegengaat.

Dhr. Boter (VVD):

- Ziet onderwijs als belangrijke pijler voor een leven lang leren, een goede start en passend werk vinden.
- Steunt het streven naar gelijke kansen, al zal dat nooit geheel te realiseren zijn.
- Vindt dat ook kinderen die gewoon mee kunnen komen of excelleren hun talenten goed moeten kunnen ontwikkelen. Succes4all is een voorbeeld dat iedereen ten goede komt.
- Roept op meer te investeren in sport- en bewegingsonderwijs, accommodaties, pleinen en docenten. Het is bewezen dat bewegingsonderwijs talenten van iedereen verbreedt.
- Leert uit navraag dat er meer behoefte is dan vierhonderd instroomplekken voor volwasseneneducatie om taalachterstanden weg te werken. Is er ruimte voor uitbreiding?
- Vraagt om een toezegging dat het college in het integraal huisvestingsplan rekening houdt met kleinere scholen in kleinere kernen zodat daar ook deugdelijke schoolgebouwen blijven bestaan.
- Benadrukt dat het mogelijk maken voor alle groepen om te blijven bewegen preventief werkt en de gezondheidskosten op langere termijn zal beperken of doen dalen. Deze ambitie verdient structureel aandacht in de sportbegroting.
- Wijst erop dat Groningen slecht scoort op gezondheid, maar ook op sportuitgaven. Volgens het Mulieronderzoek zou een grote gemeente 75 euro per inwoner uit moeten geven, dat is krap 60 euro.
- Wijst op promotieonderzoek waaruit blijkt dat sportinvesteringen participatieverschillen verkleinen. Is het college van plan blijvend meer te investeren in sportdeelname en zo ja, wanneer dan?

Dhr. Spoelstra (VVD):

- Ziet dat cultuur een belangrijke pijler is, maar leert uit navraag in de culturele sector dat de beschikbare budgetten gering en de regeldruk hoog is. Gaat het college de budgetten verhogen of de ambitie verlagen? Het vinden van meer geld in bestaande budgetten geniet de voorkeur van de VVD.
- Vraagt of het college er werk van gaat maken om de Kunstraad op te laten gaan in een provinciale Cultuurraad.

Dhr. Pechler (Partij voor de Dieren):

- Is tevreden over het versterken van VVE-aanbod, Vensterscholen en laaggeletterdheid.
- Hoopt dat de extra uren VVE over enkele jaren de kansgelijkheid zullen doen toenemen.
- Vraagt eerst te kijken of scholen gerenoveerd kunnen worden en niet direct te kiezen voor nieuwbouw.
- Verbaast zich erover dat groen niet voorkomt in het sportprogramma, terwijl stadsnatuur een van de belangrijkste uitnodigende factoren is. Groenbeleid moet integraal opgepakt worden.
- Is blij met de toevoeging van Sportcontainers in Ten Boer en Gravenburg en ziet er graag nog meer.
- Looft de inzet op toegankelijkheid van cultuur met de Cultuurhopper, De Wijk De Wereld en de maatschappelijke rol van het Groninger Museum, de procentenregeling, stimulering van cultuuronderwijs en City Stages. Iedereen zou regelmatig met cultuur in aanraking moeten komen.
- Ziet dat ontschotting van budgetten voor cultuur meer op gang moet komen. De voorgenomen

bezuinigingen op subsidies zijn zorgwekkend en de dure nieuwe huisstijl van de Stadsschouwburg/Oosterpoort onnodig.

- Is blij met de integrale benadering van Positief opgroeien en de onverminderde inzet voor diversiteit, LHBTI-emancipatie en educatie en integratie voor statushouders.
- Had bij de gezonde dagelijkse omgeving ook aandacht voor groen verwacht.
- Is blij met extra geld voor wijkaccommodaties, maar vraagt zich af of het genoeg zal zijn.
- Oppert via betaalde advertenties 'We helpen' breder onder de aandacht te brengen.
- Looft de stevige inzet op jongerenproblematiek en hoopt dat het lukt de tekorten in het sociaal domein en de stijgende vraag naar jeugdzorg in te tomen.
- Heeft twijfels bij de bezuinigingen op Stichting WIJ, die het college nu al inboekt.
- Begrijpt niet dat het college nu al denkt te weten dat bijna 1 miljoen euro structureel bezuinigd kan worden op huishoudelijke hulp door de overgang naar de maatwerkvoorziening. Het lijkt er haast op dat niet de inwoners, maar de bezuinigingen centraal staan.

Dhr. Wolke (Student en Stad):

- Dankt het college en de medewerkers voor het vele werk om de begroting op te stellen.
- Vraagt hoe het college Vensterscholen uit wil breiden, terwijl Haren en Ten Boer erbij zijn gekomen, het percentage daalt en het budget gelijk blijft.
- Hoopt dat de passende maatregelen voor onderwijshuisvesting dekkend zullen zijn.
- Ziet dat tekorten in de jeugdzorg zich blijven opstapelen. Waarom blijft het budget voor preventie dan gelijk? Hoe gaan de extra rijksmiddelen verdeeld worden en komt dit het preventiebeleid ook ten goede?
- Hoopt dat het sportbeleid en ontwikkelingen als de btw-vrijstelling goede impulsen opleveren en dat het lokaal sportakkoord zijn vruchten af zal werpen voor de volgende begroting.
- Staat achter het versterken van samenwerking tussen sportverenigingen en hoopt dat contacten met studentensportverenigingen worden opgezocht en uitgebouwd.
- Steunt de impuls voor breedtesport, maar blijft benadrukken dat topsport en breedtesport niet zonder elkaar kunnen. Helaas gaat topsport er niet of nauwelijks op vooruit.
- Sluit aan bij CDA wat betreft vervanging van kunstgrasvelden en het co-financieringsfonds.
- Ziet een belangrijk cultuurjaar voor de boeg met belangrijke ontwikkelingen en keuzes.
- Steunt de groei van het aantal grote evenementen, maar betreurt de daling van kleine. Welke afweging ligt daaraan ten grondslag?

Dhr. Sijbolts (Stad en Ommeland):

- Vindt het overzichtelijk dat passages uit het collegeprogramma in verschillende hoofdstukken zijn opgenomen.
- Begrijpt dat de lopende begroting niet grondig gewijzigd is, maar vraagt zich af in hoeverre de raad nog kan schuiven met geld en ambities nu gelijktijdig de Voorjaarsbrief op tafel ligt.
- Vindt de Voorjaarsbrief wat vaag gezien de financiële opgaven. Is het de bedoeling dat fracties deze maand hun wensen kenbaar maken en gaat het college buiten de coalitie om samenwerken?
- Ziet graag muziekles voor de klas terug in de paragraaf over talentontwikkeling en onderwijs.
- Sluit aan bij het CDA wat betreft een lespakket over de Groninger geschiedenis.
- Vindt dat hervormingen en reductie van zorgkosten niet mogen leiden tot verslechtering van kwaliteit. Kan het college garanderen dat zorgbehoevenden niet in de kou komen te staan?
- Oppert de vrijwilligersvergoeding opnieuw in te voeren als stimulans nu de gemeente hier steeds meer op inzet. Het kan motiverend werken.
- Schrikt ervan dat de OR van WIJ en de Koninklijke Harddraverij- en Renvereniging niet op de hoogte waren van de voorgenomen bezuinigingen. Het college maakt opnieuw een valse start wat betreft het samenwerken binnen en buiten de coalitie en de organisatie. De paardensport is nauw verbonden met Groningen.
- Vraagt zich af of het sportcentrum op Europapark de breedtesport wel ten goede komt. Er is nog steeds een nijpend tekort aan accommodaties. Is het college bereid extra te investeren in nieuwe accommodaties en het opnieuw uitvoeren van het omstreden Multierrapport?
- Leest weinig nieuws in de begroting en is benieuwd of de begroting van 2020 echt anders zal zijn.

Dhr. Brandsema (ChristenUnie):

- Wijst op het belang kinderen gelijke kansen te bieden en hecht eraan dat doelgroep-peuters en niet-doelgroep-peuters samen gebruikmaken van de voorschool, al is keuzevrijheid ook belangrijk.

- Ziet het bieden van goede en toekomstbestendige onderwijshuisvesting als grote uitdaging gezien de schaarse middelen en de hoge ambities. Hopelijk volgt er ook spoedig een aanpak voor Ten Boer.
- Is blij met het stimuleren van WIJ-teams om meer netwerkaanjager te zijn in wijken en om een maatschappelijke coalitie te vormen rond wijkwelzijn.
- Sluit aan bij het belang eenzaamheid tegen te gaan, niet alleen onder ouderen maar ook onder jongeren. Dat begint ermee om het probleem bespreekbaar te maken.
- Hecht aan het stimuleren en ondersteunen van mantelzorg en vrijwilligerswerk, ook onder jongeren. Maatschappelijke diensttijd is een mooie manier en hopelijk geeft het college hier bekendheid aan.
- Ziet het gezin als kraamkamer voor betrokken en verantwoordelijke burgers van de toekomst. De begroting focust op kind en wijk, terwijl een stabiele thuissituatie absoluut van levensbelang is. Het aantal eenoudergezinnen neemt toe, wat kan leiden tot armoede en afname van sociaal kapitaal.
- Pleit voor meer aandacht voor relatieondersteuning in relatie tot opvoeding. De aanpak van multiprobleemgezinnen biedt kwetsbare gezinnen kansen hun leven duurzaam te verbeteren.
- Is blij met de verdere uitrol van ondersteuners jeugd en gezin.
- Pleit al langer meer te investeren in sport en is blij met de extra middelen, de pilot Beter Benutten, meer inzet voor combinatiefunctionarissen en het vervroegde capaciteitsonderzoek. Sport is gezond en ontwikkelt kinderen ook sociaal, zeker in verenigingsverband.
- Ziet mooie kansen het lokaal sportakkoord te verbinden met het sociaal domein en het preventieakkoord.
- Stelt dat het culturele klimaat medebepalend is voor de aantrekkelijkheid van de hele regio.
- Is blij met de extra middelen voor de Cultuurpas, de Cultuurhopper, het onderzoek naar huisvesting van Vrijdag en de maatschappelijke verbinding, zoals in De Wijk De Wereld.
- Is blij dat kunst op straat gestimuleerd wordt. Het verfraait de openbare ruimte en biedt kunstenaars kansen.

Dhr. Ram (PVV):

- Staat achter een aantal standpunten en maatregelen van het college, zoals Jeugd in beweging, Ruim baan, Positief opgroeien en triple P-cursussen. Waarom zijn deze laatste alleen in Ten Boer? Kan het college uitbreiding naar de rest van de gemeente toezeggen?
- Informeert naar de reden van de bezuinigingen op de Drafbaan en het Stadspark, en de visie voor de toekomst.
- Is kritisch over de projecten op p.93 die zich richten op Caribische, Somalische en Eritrese Groningers. Wat is het doel hiervan? Waarom is de herkomst een vereiste?
- Vraagt hoe het college vergunninghouders wil gaan huisvesten en of dat niet ten koste gaat van Groningers die al jarenlang op de wachtlijst staan.
- Steunt de bezuinigingen op zorg niet en begrijpt niet waarom het college de WIJ-teams zo hard laat vallen. Leidt het niet tot extra indicaties en druk op de zorg?

Mw. Woldhuis (100% Groningen):

- Complimenteert de ambtenaren met het vele verzette werk.
- Verzoekt de wethouder in te gaan op de inspreker wat betreft de Drafbaan.
- Is trots op de investeringen in onderwijshuisvesting en het ontbreken van zwakke scholen.
- Is bezorgd over de forse bezuinigingen op zorg en kan zich de onrust bij WIJ-teams voorstellen.
- Steunt volledig de inzet om de GGD in 2021 te laten transformeren. Er wordt nog op de oude manier gewerkt.
- Sluit aan bij de vragen over bezuinigingen op huishoudelijke hulp en vraagt of er zicht is op de verschuiving naar zwart contant werk als gevolg van de transformatie.
- Blijft bezorgd over het GON en met name de administratieve druk. Is hier voldoende oog voor?
- Ziet een mismatch tussen de 94% van de mensen die anderen willen helpen en de 28% die dat doet.
- Is enthousiast over het doorbraakproject in Ten Boer, waar alle budgetten gebundeld zijn in één ondersteuningsfonds. Resultaten van projecten en innovatie worden dan ook beter zichtbaar. Dit verdient navolging in andere wijken.

Mw. Paulusma (D66):

- Moet denken aan de oproep van Herman Tjeenk Willink om groter te denken en kleiner te doen door vooral aan de slag te gaan, het gezond verstand te gebruiken en soms de ongemakkelijke waarheid onder ogen te zien.
- Is blij met de extra investeringen in de meest kwetsbaren, in ondersteuners voor jeugd en gezin en in

- multiprobleemgezinnen, opdat iedereen gelijke kansen kan benutten.
- Is ook positief over de inzet van vakdocenten gymonderwijs en de investeringen in sporten en bewegen in de publieke ruimte. Niet iedereen wil immers bij een vereniging sporten.
- Is bijzonder trots op het dappere initiatief met de voorschouw, zodat alleen in Groningen alle kinderen gelijke kansen geboden krijgen.
- Zal onderwijshuisvesting kritisch blijven volgen gezien het grote belang voor de ontwikkeling van kinderen.
- Gelooft dat kunst en cultuur mensen direct raken en voor verbinding zorgen. De Cultuurhopper stemt tot trots, evenals het feit dat Vrijdag de wijken in gaat.
- Ziet goede uitgangspunten in de landelijke Cultuurnota om een prachtige gemeentelijke te presenteren.
- Maakt zich zorgen over mogelijke financiële knelpunten doordat gemeenten er met Den Haag niet uitkomen wat betreft bijvoorbeeld jeugdzorg. Wellicht zijn moeilijke keuzes al snel nodig.
- Gaat ervan uit dat het college de raad frequent en tijdig meeneemt zodat er tijd is om in gesprek te gaan over adviezen en oplossingen met de mensen die het raakt. Het is niet te voorkomen dat het op sommige plekken zeer zal gaan doen.
- Hanteert gebiedsgericht werken, democratische vernieuwing en investeren in zeggenschap en gemeenschapszin als uitgangspunten. Dat gaat ook helpen bij het aangaan van de financiële uitdagingen.
- Ziet de gemeente lobbyen bij het Rijk tegen de tekorten en lokaal investeren waar invloed is.

Korte schorsing

Wethouder Gijsbertsen:

- Spreekt echt van een crisis in de financiën van het sociaal domein bij gemeenten, wat op sommige plekken noodgedwongen leidt tot wachtlijsten of sluiting van bibliotheken en muziekscholen.
- Kan hier nog kiezen voor een andere strategie, maar er moet wel wat gebeuren om tekorten terug te dringen. Het Rijk zal een beweging moeten maken. Hoe langer dat uitblijft, hoe complexer de discussies.
- Investeert in de voorkant en betere en effectievere hulp en denkt ook dat er winst te behalen valt vanwege de wijze waarop zorg soms gestapeld wordt in gezinnen. Het stapelingsonderzoek richt zich daar ook op.
- Investeert ook in de ondersteuners jeugd en gezin, omdat het aangetoond effectiever is.
- Betaalt gewoon de zorg die geleverd moet worden. Er is dus geen financiële reden waardoor er wachtlijsten hoeven te ontstaan.
- Stelt voor in de aanloop naar de begroting 2020 voor het hele sociaal domein te kijken naar de financiën en de ontwikkelingen, zoals de komst van nieuwe verdeelmodellen. Dit valt grotendeels buiten de invloed van de gemeente, maar er zal wel zo effectief mogelijk goede zorg geleverd moeten blijven worden.
- Stuurt op korte termijn een brief over de totale problematiek in de jeugdhulp en gaat dan ook in op de lobby, maatregelen en een analyse van het veld.
- Wijst erop dat de begroting nog geen rekening houdt met de volumegroei in de jeugdhulp, waarover met het Rijk gesproken wordt. De efficiencykorting van het Rijk en de sinds 2004 aanhoudende volumegroei veroorzaken samen het probleem.
- Is in de breedte van de begroting op zoek naar manieren om verantwoord om te gaan met de grote tekorten, zowel door te investeren aan de voorkant als door ambities te beperken. De bezuinigingen op WIJ maken onderdeel uit van dat totale pakket.
- Vliegt die bezuiniging aan vanuit de gedachte achter WIJ, namelijk om zoveel mogelijk af te schalen en te normaliseren en te voorkomen dat er ingewikkelde zorgstructuren en dure zorg geleverd moeten worden.
- Wil de beweging om de zorgkosten te beperken tegelijk versnellen.
- Legt uit dat het raadsvoorstel over de WIJ nog even op zich laat wachten, omdat het eerst gedeeld wordt met de medewerkers, met wie het college intensief en constructief in gesprek is.
- Begrijpt de zorgen van onder meer de SP, maar verwerpt met klem het beeld alsof het college besloten zou hebben tot een kaalslag in de zorg. Het college heeft een inschatting gemaakt van de

ontwikkelingen vanuit het Rijk en het beperken van de zorgkosten. Zonder een inschatting over te realiseren bezuinigingen zou pas echt een kaalslag nodig zijn of op zijn minst ingewikkelde discussies.

- Deelt wel de zorgen over de situatie en zet alles op alles om de inschattingen waarheid te laten worden.
- Neemt de raad mee bij alle manieren waarop het college denkt de bezuinigingen te gaan halen. Wanneer bijdragen van het Rijk en het beperken van zorgkosten onvoldoende lukken, dan volgt natuurlijk een vervolgesprek over de consequenties.
- Acht het nodig op lokale, regionale en nationale schaal scherp te kijken naar de toekomst van het zorgstelsel, dat nu nog onvoldoende in het teken van preventie staat en meer in het teken van zorg en ziekte.
- Wijst erop dat het coalitieakkoord het woord gezond in de titel draagt.
- Nodigt fracties uit punten aan te dragen bij beleidsterreinen, zoals de genoemde luchtkwaliteit bij verkeer.
- Heeft een brede blik bij Healthy Ageing, zoals blijkt uit de G6 die zes verbindingen aanbrengt tussen gezondheid en andere terreinen, bijvoorbeeld wat betreft armoede, groen en voedsel.
- Beamt dat de Doorbraak in Ten Boer een bijzonder project is, dat met steun van het ministerie van VWS tot stand is gekomen. Binnenkort volgt nadere informatie. Het is de bedoeling dat het binnen en buiten de gemeente zijn uitstraling krijgt om ondersteuning beter en slimmer te regelen.

Wethouder Jongman:

- Heeft alle gebruikers van de Drafbaan zorgvuldig geïnformeerd op de dag van het verschijnen van de begroting of een dag later. De komende periode worden in overleg met de gebruikers de consequenties van de bezuinigingsmaatregel geïnventariseerd. Morgen is er een gesprek met de KHRV. De uitkomsten volgen.
- Plaatst de besparing van 80.000 euro vanaf 2021 op de Drafbaan in de context van de hele begroting.
- Zet zich extra in voor kwetsbare groepen in de sport met combinatiefunctionarissen en in het lokale sportakkoord, waarvan Kids United een van de ondertekenaars is.
- Antwoordt dat overeind blijft staan dat mensen de juiste huishoudelijke hulp krijgen, alleen wordt het anders vormgegeven. De mens en zijn situatie en omgeving blijven centraal staan. Voorstellen volgen.
- Verwacht dat het abonnementstarief ertoe leidt dat ook mensen die deze ondersteuning door de overheid wellicht niet nodig hebben gebruik gaan maken van huishoudelijke hulp.
- Omarmt coalitiebreed het thema eenzaamheid, dat bij alle leeftijdsgroepen meer aandacht verdient.
- Deelt de ambitie van lief-en-leedstraten, maar vindt wel dat de gemeente het niet op zou moeten leggen.
- Presenteert vlak na de zomer voorstellen voor het co-investeringsfonds. Vervanging van kunstgras bevat een structurele en incidentele component. Het is de uitdrukkelijke wens van de raad om het kunstgras anders en beter te vervangen.
- Is druk in overleg over het haalbaarheidsonderzoek naar een topsporthal, ook met de provincie waar op dit moment coalitievorming plaatsvindt.
- Deelt de ambitie om zorgkosten te verminderen door meer beweging en ziet kansen in verbindingen tussen het lokaal sportakkoord, het nationaal sportakkoord en preventie.
- Investeert extra in combinatiefunctionarissen en het co-investeringsfonds. Vanwege de grote tekorten in het sociaal domein is het daarbij gebleven.
- Wil vorm blijven geven aan de bewegende stad met maatschappelijke organisaties en inwoners. Er loopt een heel aantal initiatieven en aanvragen, onder meer uit Ten Boer en Beijum. Er is geld voor gereserveerd.
- Wil sportverenigingen in de volle breedte betrekken, ook studentensportverenigingen. Uit een gesprek met onder meer Aegir blijkt dat studentensportverenigingen dat ook willen.
- Licht toe dat de vrijwilligersvergoeding destijds op juridische gronden is afgeschaft. Bij Humanitas kunnen mensen op informele basis een vergoeding bovenop het wettelijk minimumloon krijgen en opleidingen.
- Komt terug op de plannen met de maatschappelijke diensttijd.

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Is blij met de brede steun voor het aanpakken van segregatie, de peuteropvangmaatregelen en het

IHP.

- Wil segregatie tegengaan vanuit huisvesting, kansenbeleid en talentenbeleid.
- Stelt voor de discussie over juiste indicatoren in de breedte van de hele begroting te voeren.
- Voert gesprekken met veel opvangorganisaties over VVE, ook met kleinere organisaties als Monkey Donky en Huis de B. Uitbreiding van het aanbod moet ertoe leiden dat kinderen samen in de wijk naar opvang gaan.
- Reageert op het CDA dat huisvesting segregatie wel tegen kan gaan. Zo is in de Oosterparkwijk een nieuw schoolgebouw met een heel programma neergezet, wat de keuzes van ouders zeker zal beïnvloeden.
- Vindt de politieke discussie over keuzevrijheid interessant, maar denkt dat het niet veel bij zal dragen en wil vooral maatregelen nemen tegen segregatie met de maatschappelijke coalitie.
- Ziet sommige scholen in de praktijk wel keuzevrijheid enigszins beperken door een gebied aan te wijzen waarbinnen leerlingen toegelaten worden, omdat de school anders te klein is.
- Betreft de MR vanzelfsprekend binnen OOG.
- Zou de middelen het liefst inzetten voor kinderen die dat het hardst nodig hebben, maar dat kan segregatie in de hand werken. Juist het openstellen van het aanbod voor alle kinderen leidt tot inclusie. Wel kan een wijk gekozen worden waar segregatie of achterstanden het grootst zijn.
- Beamt dat renovatie soms duurzamer en beter kan zijn dan nieuwbouw. Inzichten op dit vlak veranderen voortdurend en de discussie kan verder gevoerd worden bij het IHP.
- Antwoordt dat het IKC in Ten Boer wel aansluit bij de Vensterschoolgedachte. Dit onderwerp zal terugkomen bij de harmonisatie.
- Had, als deze vergadering er niet plaats had gevonden, vandaag een bijeenkomst kunnen bezoeken met wethouders uit het aardbevingsgebied over het scholenprogramma. Het is een gevoelige discussie wat de NAM betaalt en wat gemeenten zelf doen, zowel wat betreft versterking als wat betreft nieuwbouw.
- Antwoordt dat WIJ opvoedingsondersteuningscursussen aanbiedt. Het is aan WIJ te kijken welk aanbod waar precies, ook in Ten Boer waar triple P aangeboden wordt.

Wethouder De Rook:

- Beoogt met centrale huisvesting voor Vrijdag juist de toegankelijkheid en het decentrale aanbod te versterken.
- Wijst erop dat de huidige huisvesting ook tot hoge kosten zal leiden voor zowel Vrijdag als de gemeente.
- Behoudt vooralsnog de Culturele Raad Haren zoals die nu functioneert en is verder op zoek naar het goed borgen van vrijwilligersinitiatieven in de nieuwe gemeente.
- Heeft niet het idee dat scholen kampen met een gebrek aan lespakketten, maar werkt graag mee aan het investeren in cultuureducatie met kwaliteit en de impuls die het historisch museum daaraan kan geven.
- Beamt dat de culturele ambities op gespannen voet staan met het budget, maar ziet dat in alle programma's terug. Het college acht het wel haalbaar, al blijft de belangrijkste variabele welke keuzes het Rijk gaat maken.
- Is blij met de steun van de VVD voor de cultuurambities en roept alle fracties op bij hun partijgenoten in Den Haag te bepleiten dat Groningen de aandacht krijgt vanuit het Rijk die het verdient.
- Ziet geen tegenstelling tussen de nieuwe huisstijl van de Oosterpoort en geld voor cultuur. Vanuit het ondernemerschap beoogt de Oosterpoort zo meer kaartjes te verkopen en daarmee meer geld binnen te krijgen om activiteiten te ontplooiën. Het valt binnen het door de raad vastgestelde budget.
- Gaat aan de lokale muziektafel met relevante partners aan de slag om meer muziek in de klas te bereiken.

Wethouder Chakor:

- Geeft inderdaad een flinke impuls aan Thuis in 050, anticiperend op de nieuwe Wet inburgering.
- Benut het budget voor volwasseneneducatie volledig. Er is geen ruimte voor meer plekken.
- Komt op verzoek van het Rijk in 2020 met een nieuw plan. Voor de zomer van 2019 komt er duidelijkheid wat het Rijk precies van gemeenten verwacht. In elk geval zal het gaan om taal, rekenen en digitale vaardigheid.
- Zal in het plan ook kijken hoe volwasseneneducatie te integreren in het geheel.

- Beamt dat de verbindingen tussen programma's wat betreft groen en bewegen nog niet voldoende belicht worden in de begroting, maar ze zijn er wel. De komende begroting zal dat beter belicht worden.
- Heeft een wettelijke taakstelling mensen te huisvesten en hecht daar ook belang aan.
- Voert een inclusief beleid, behalve voor groepen die niet mee kunnen komen en iets extra's nodig hebben vanuit de preventieve gedachte om erger te voorkomen. De aanpak voor Somaliërs is succesvol. Eritreeërs vormen een heel jonge en kwetsbare groep met achterstanden en vaak gebrek aan scholing.
- Streeft naar een gevarieerd evenementenaanbod, zowel groot als klein.
- Ziet veel aanvragen binnenkomen. Groningen is populair. Er zal afgewogen moeten worden wat de gemeente wel en niet doet. Binnenkort krijgt de raad het evenementenbeleid voorgelegd.

De voorzitter sluit de vergadering onder dankzegging om 12.19 uur.